

Sygn. akt IV U 1373/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Wąsowicz

Protokolant starszy sekretarz sądowy Barbara Łowicka

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2017 r. w Częstochowie

sprawy K. Ć.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury, o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania K. Ć.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 25 sierpnia 2017 r. Nr (...) -2003

z dnia 29 sierpnia 2017 r. Nr (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 sierpnia 2017 r. Nr (...) w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonego K. Ć. przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszącego 247,94%;***
- 2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 29 sierpnia 2017 r. Nr (...) w ten sposób, że stwierdza, iż brak było podstaw do ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego od dnia 1 września 2017r. w kwocie 5.063,98 zł.***

Sygn. akt IV U 1373/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2017 roku numer (...) -2003 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po otrzymaniu nowych dowodów mających wpływ na wysokość kapitału początkowego, ponownie ustalił ubezpieczonemu K. Ć. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 247,93%. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto 23 lata i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 4 lata okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2017 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., w związku z przedłożonymi angażami z tytułu pracy w Wojewódzkim(...)

i przyjęciem skorygowanego wynagrodzenia za styczeń 1989 roku, który okazał się niższy od przyjętego uprzednio minimalnego wynagrodzenia za pracę, przeliczył ubezpieczonemu K. Ć. emeryturę od dnia 1 września 2017 roku. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne w wysokości 853.400,20 złotych oraz kapitału początkowego w wysokości 209.530,09 złotych z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem przeliczenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę, tj. przez 209,90 miesięcy, co dało kwotę 5.063,98 złotych. Jednocześnie wskazano, że do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenie uzyskane w okresie od 1 lipca 1975 roku do 20 października 1982 roku, zgodnie z drukiem Rp-7 z dnia 31 lipca 2017 roku oraz wynagrodzenie uzyskane w okresie od października 1989 roku do stycznia 1989 roku ustalone na podstawie przedłożonych umów i angaży.

W odwołaniu wniesionym do Sądu ubezpieczony K. Ć. zakwestionował powyższe decyzje podnosząc, iż decyzją z dnia 28 czerwca 2017 roku jego emerytura wyliczona została w kwocie 5.570,58 złotych. W wyniku przedłożenia przez niego dodatkowych dokumentów za okres od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1989 roku organ rentowy ponownie ustalił mu kapitał początkowy

i emeryturę, które okazały się dla niego mniej korzystne, co jest niezgodne z ustawą. Dodał przy tym, iż wbrew twierdzeniom organu rentowego, jego zarobki z okresu od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1989 roku były kilkukrotnie wyższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę, a zatem Zakład błędnie dokonał przeliczenia jego emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. Ć. urodził się (...). W okresie od 10 grudnia 2011 roku do 7 kwietnia 2012 roku ubezpieczony uprawniony był do pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, a od 8 kwietnia 2012 roku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie przyznano okresowo do 31 sierpnia 2017 roku.

Decyzją z dnia 27 lipca 2004 roku organ rentowy ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy w wysokości 261.778,77 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku w wysokości:

- 3.825.199 złotych w 1989 roku;
- 27.612.213 złotych w 1990 roku;
- 58.775.700 złotych w 1991 roku;
- 86.051.300 złotych w 1992 roku;
- 102.495.800 złotych w 1993 roku;
- 178.350.000 złotych w 1994 roku;
- 28.880 złotych w 1995 roku;
- 27.300 złotych w 1996 roku;

- 32.900 złotych w 1997 roku oraz
- 33.600 złotych w 1998 roku

przy czym za okres od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1989 roku przyjęto wynagrodzenie minimalne.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 247,86%.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 roku organ rentowy ponownie z urzędu ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy w wysokości 262.303,36 złotych. Do jego wyliczenia przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 247,94%

(w związku ze skorygowaniem wynagrodzenia za rok 1989 i przyjęcia go w wysokości 3.842.999 złotych).

Decyzją z dnia 28 czerwca 2017 roku organ rentowy z urzędu przyznał ubezpieczonemu od dnia 28 czerwca 2017 roku prawo do emerytury. Do obliczenia świadczenia przyjęto:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 209.530,09 złotych;
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 853.434,19 złotych.

Następnie suma ta podzielona została przez średnie dalsze trwanie życia, tj. przez 209,90 miesięcy, co dało kwotę 5.064,15 złotych.

W dniu 7 sierpnia 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego oraz ponowne wyliczenie należnej mu emerytury. Do wniosku załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z wykazem zarobków za okres od 1 lipca 1975 roku do 20 października 1982 z (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z., umowę o pracę

z Wojewódzkiego (...) z dnia 21 października 1982 roku wraz z angażami oraz umowę o pracę z (...) „(...)” w K. z dnia 21 maja 1984 roku, zgodnie z którą ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 8.000 złotych oraz 3.000 złotych dodatku funkcyjnego, angaż z dnia 15 października 1986 roku, na mocy którego jego wynagrodzenia od dnia 1 lipca 1986 roku podwyższone zostało do 11.000 złotych plus premia regulaminowa w wysokości do 90% płacy zasadniczej z dodatkiem funkcyjnym, umowę o pracę z dnia 1 stycznia 1988 roku, zgodnie z którą przyznano ubezpieczonemu wynagrodzenie w wysokości 13.000 złotych oraz 3.000 złotych dodatku funkcyjnego oraz premię regulaminową zgodną z Zakładowym Regulaminem Wynagrodzeń i 10% dodatek stażowy, a od 1 lipca 1990 roku 15%.

W wyniku analizy powyższych dokumentów organ rentowy ponownie ustalił ubezpieczonemu wynagrodzenia ze spornych okresów w wysokości:

- 20.040 złotych w 1975 roku (poprzednio 7.200 złotych);
- 58.320 złotych w 1976 roku (poprzednio 14.400 złotych);
- 62.400 złotych w 1977 roku (poprzednio 16.000 złotych);
- 84.000 złotych w 1978 roku (poprzednio 18.400 złotych);
- 78.600 złotych w 1979 roku (poprzednio 20.800 złotych);
- 130.772 złotych w 1980 roku (poprzednio 24.000 złotych);
- 153.493 złotych w 1981 roku (poprzednio 28.800 złotych);
- 182.148 złotych w 1982 roku (poprzednio 48.000 złotych);

- 142.600 złotych w 1983 roku (poprzednio 64.800 złotych);
- 147.790 złotych w 1984 roku (poprzednio 64.800 złotych);
- 132.000 złotych w 1985 roku (poprzednio 64.800 złotych);
- 132.000 złotych w 1986 roku (poprzednio 64.800 złotych);
- 132.000 złotych w 1987 roku (poprzednio 84.000 złotych);
- 192.000 złotych w 1988 roku (poprzednio 108.000 złotych);
- 3.841.199 złotych w 1989 roku (poprzednio 3.842.999 złotych)

oraz ponownie ustalił kapitał początkowy i emeryturę.

W okresie od 1 stycznia 1988 roku do 31 stycznia 1989 roku ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w D. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku głównego specjalisty – zastępcy kierownika działu eksportu.

(vide: akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383 ze zm.) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1).

Z kolei art. 173 ust.1 ustawy stanowi, iż dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (ust.3). Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego (ust.6).

Artykuł 174 ust.1 powołanej wyżej ustawy stanowi, iż kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z tym że podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku (ust.3).

W myśl art. 116 ust. 5 ustawy do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury określała rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 roku Nr 237, poz. 1412). Zgodnie § 21ust. 1 środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W niniejszej sprawie niekwestionowane jest, iż K. Ć. od dnia 28 czerwca 2017 roku uprawniony jest do pobierania emerytury. Do jej ustalenia organ rentowy początkowo przyjął:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 209.530,09 złotych oraz
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 853.434,19 złotych

które następnie podzielone zostały przez średnie dalsze trwanie życia, tj. przez 209,90 miesięcy. Tak wyliczona emerytura wyniosła kwotę 5.064,15 złotych (kwota zaś 5.570,58 złotych, na którą powołuje się ubezpieczony, to kwota należności za okres od 28 czerwca 2017 roku do 31 lipca 2017 roku).

Równocześnie do wyliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 247,94%. Do jego wyliczenia przyjęto wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od 1 stycznia 1989 roku do grudnia 1998 roku, przy czym za rok 1989 uwzględniono wynagrodzenia z Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. za okres od 1 lutego 1989 roku do 31 grudnia 1989 roku w wysokości wskazanej w zaświadczeniu

o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w wysokości 3.825.199 złotych, a za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D. za okres od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1989 roku w wysokości wynagrodzenia minimalnego w wysokości 17.800 złotych zgodnie z zarządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 stycznia 1990 roku w sprawie najniższego wynagrodzenia w uspołecznionych zakładach pracy (M.P.88.36.340). Następnie, w związku z przedłożeniem przez ubezpieczonego w sierpniu 2017 roku dodatkowych dokumentów w postaci m.in. umowy o pracę i angaży

z Przedsiębiorstwa (...) w D., przyjął za ten okres wynagrodzenie w wysokości 16.000 złotych (tj. wynagrodzenie zasadnicze 13.000 złotych + 3.000 złotych). Uwzględnienie powyższego wynagrodzenia spowodowało obniżenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego do 247,93%, a w konsekwencji emerytury do kwoty 5.063,98 złotych.

W ocenie Sądu powyższe działanie organu rentowego było błędne. Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z art. 79 k.p. w brzemieniu obowiązującym

w spornym okresie, zasady wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą określa Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ogólnokrajową organizacją międzyzwiązkową. Zgodnie zaś z zarządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 stycznia 1990 roku w sprawie najniższego wynagrodzenia w uspołecznionych zakładach pracy (M.P.88.36.340) od 1 stycznia 1989 roku najniższe wynagrodzenie określone zostało w wysokości 17.800 złotych. Powyższe oznacza, iż od 1989 roku żaden pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie mógł zarabiać mniej niż 17.800 złotych miesięcznie. Organ rentowy zatem błędnie obniżył wynagrodzenia za ten rok. Ponadto w sytuacji braku wiarygodnych dokumentów określających wysokość wynagrodzenia za dany okres, tj. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu lub legitymacja ubezpieczeniowa Zakład, zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy, winien przyjąć za taki okres wynagrodzenie minimalne.

W sytuacji natomiast wyliczenia wynagrodzenia w oparciu o inne dokumenty, tj. umowa o pracę czy angaże, organ rentowy winien dokonać tego przy uwzględnieniu wszystkich składników przysługujących zainteresowanemu, od których istniał obowiązek odprowadzenia składek. Organ rentowy natomiast przy wyliczeniu wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o załączoną umowę o pracę nie wziął pod uwagę wszystkich przysługujących w tym

czasie odwołującemu składników wynagrodzenia, tj. premii regulaminowej w wysokości zgodnej z Regulaminem Wynagrodzeń oraz dodatku stażowego w wysokości 10% płacy zasadniczej. Powyższe zaś skutkowało błędnym wyliczeniem tego wynagrodzenia. Takie działanie zaś jest sprzeczne z art. 7 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej załatwiając sprawy winny działać mają na względzie m.in. słuszny interes obywateli.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.